פד: יש מותרות פרק תשיעי יבמות

וכי תימא קסבר האי תנא דנישואין הראשונים מפילין. תימה דבכה"ג לא אמרינן כשום דוכתא נישואין מפילין דלהמיר הוא דאמר הכי לאסור לגמרי וחמ"כ גירש כפ"ד אחין (לעיל נ:) אבל להקל לא אשכחן ועוד דאפי' לאחר מיתה אמרי' בהערל (לעיל עט:) כשנפלה לו וחמ"כ נפלע דחייל איסור פליעה וי"ל דבלאו הכי פריך לה מגופה: **א'** נסוב כי אורחייהו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. לא שנשא שני שניה ושליש שלישית דא"כ שניהן מותרות לבעליהן וליבמיהן דהא קסבר דקבל גרים לא אקרי קהל כדקאמר מותרות לאלו ולאלו גיורות אלא בן הסנייה שהוא שלישי נשא ישראלית והיינו כי אורחייהו שהוא מותר בה ואי"י דאסורות ליבמיהן לא קאי אתרוייהו דאשת שני שהיא שנייה מותרת ליבמה דקבל גרים לא אקרי קהל ומשום אשת שלישי שהיא ישראלית נקט אסורות ליבמיהן וכן הא דקאמר אי אפוך מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן נמי לא קאי אלא אאשת מלרי שני שנשא ישראלית ומשום הכי נקט הכ"ג אי נסוב כי אורחייהו אי אפוך ונסוב דלא מצי למיקט כולה מילתא בחד גברא וקאי מעיקרא אאשת שלישי ובתר הכי קאי אאשת שני וא"ת וא"מאי לא נקט דליהוי קאי אתרוייהו כגון מלרי שני שנשא ישראלית ומלרית ראשונה דהשתא אחד מהם ישראל גמור ואחד מלרי שני נסוב כי אורחייהו שתיהן אסורות ליבמיהן אפוך ונסוב אסורות לבעליהן וי"ל דכן הישראלית ממלרי שני אין חשוב ישראל לענין קהל אלא חשיב קהל גרים וא"א אפי' ליתא לדרב דימי ליתי ישראל שנשא שתי נשים מלרית ראשונה וישראלית והיו לו בנים משתיהן דבן מלרית מלרי שני וכן ישראלית ישראל נסוב כי אורחייהו אסורות ליבמיהן אפוך ונסוב אסורות לבעליהן וכ"ת דלא תני הכי לפי שישואי מלרית הוי נאיסור והא קתני ממזר ואלא שנשא באיסור א) ואומר ר"י דלא פריך אלא ממה ששייר דברים של חידוש דאם איתא לדרב דימי היה לו לכולה במשנתנו ולהכי כי משני שייר פלוע דכא פריך הא תנא ליה חייבי לאוין ואין זה חידוש ולנסוף מסוק דמ"מ שיורא הוא והא דלא קאמר שייר גרושה זונה ונתינה משום דלא חשיב להו שיורא דכיון דתנא אלא הוא הדין גרושה זונה ונתינה הויא בכלל ממזרת דהכל ענין אחד וא"ת ומאי מקשה לרב דימי ליתא דלא תני הכי משום דנפלוגתא לא קמיירי דאיכא למ"ד קהל גרים מיקרי קהל ועוד דר' שמעון מתיר הנקבות מיד ויש לומר דעדיפא משני ועוד דמתני' חייבי בפלוגתא דקסבר קידושין תופסין בחייבי לאוין דקתני בחייבי לאוין אסורות לבעליהן ומותרות ליבמיהן משמע דשייך בהו ייבום אלמא תפסי בהו קידושין: **שייר** פצוע דבא. אפי' נפלע לאחר שנשאה לא מיתסרא בהכי ליבם שאין פלוע דכא ולא אמרינן במותר לה נאסרה כו' דלא שייך אלא כשנעשה באשה שום מעשה דנאסרה בכך לבעל כגון סוטה ומחזיר גרושתו דפ"ק (דף יח:) ו): **וקמשמע** לן לאו השוה בכל. משום מותרות ליבמיהן אילטריך לאשמועינן בלאו השוה בכל דאי משום אסורות ליבמיהן כיון דאשמועינן בלאו שאין שוה בכל כל שכן בלאו השוה בכל:

אלא לאו ש"מ תנא ושייר. וא"ת והא אלו קתני דהכי פריך בפ"ק דקידושין (דף טז: ופס) גבי ואלו שמעניקין להן וגבי אלו דברים שאין להם שיעור בשלהי פרקא (פס דף מ.) ואר"י דהכא לא נקט אלו אלא לפרושי הא דקתני עניינים הרבה בגרשא יש מותרות יש אסורות ולהכי לא שייך למפרך ועוד דבכל מקום ששונה שני עניינים אלו ואלו שוים ואלו שאין משייר תע"ג דתני אלו כי ההיא דאלו נערות שוים להן קנס (כתובות דף כט.) דשייר מלרי ואחדומי ופסול כהונה ובמזבח מקדש (זבחים דף פד.) דתנן אלו שפסולין בקדש ולא חשיב מיתים למעלה שנתן למטה כו' בחוץ בפנים בפנים בחוץ ופסח ואטאת ששחטן שלא לשמן דחשיב להו בריתא (שם) ו):

ולאתה

וכי תימא קסבר האי תנא נישואין הראשונים מפילין הרי חלל שנשא כשרה ולא אמרינן נישואין הראשונים מפילין הא ודאי משום סיפא משום דקבעי למיתנא סיפא כ"ג שנשא את האלמנה ויש לו אח כ"ג או כהן הדיוט דוקא אלמנה אבל בתולה חזיא ליה משום הכי קתני אלמנה מתקיף לה רב פפא אם איתא להא דכי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן [6]מצרי שני שנשא מצרית ראשונה בנה שני הוי לתני נמי מצרי שני שנשא שתי מצריות אחת ראשונה ואחת שנייה והיו לו בנים מראשונה [6] ושנייה אי נסוב כי אורחייהו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן ואי איפוך ונסוב מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן מותרות לאלו ולאלו גיורות אסורות לאלו ולאלו אילוניות [7]תנא ושייר מאי שייר דהאי שייר שייר פצוע דכא אי משום פצוע דכא לאו שיורא דהא תנא ליה חייבי לאוין אטו חייבי לאוין מי לא קתני והדר תני והא קתני כהן הדיוט שנשא אלמנה וחלל שנשא כשרה ההוא איצטריכא ליה לאשמועינן כדרב יהודה אמר רב [7]דאמר רב יהודה אמר רב [8]לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולין והא קתני חלל שנשא כשרה וישראל שנשא בת ישראל ויש לו אח ממזר הא נמי לא מהדר מיתנא היא דאשמועינן לאו שאין שוה בכל וקמשמע לן לאו השוה בכל הא קתני ישראל שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל [7](וממזר שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל) אלא לאו שמע מינה תנא ושייר ש"מ: גופא אמר רב יהודה אמר רב לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולין לימא מסייע ליה חלל שנשא כשרה מאי לאו בהנת [הראויה לו] ומאי כשרה כשרה לכהונה לא ישראלית ומאי כשרה כשרה לקהל אי הכי יש לו אח כשר נמי כשר לקהל מכלל דהוא פסול לקהל אלא לאו כהן ומדהוא כהן היא כהנת מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא מתיב רבין בר נחמן [9]לא יקחו לא יקחו מלמד שהאשה מוזהרת על ידי האיש אמר רבא [9]כל היכא דהוא מוזהר היא מוזהרת וכל היכא דהוא לא מוזהר היא לא מזדהרא והא מהכא נפקא מדרב יהודה אמר רב נפקא דאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל [2]איש או אשה כי יעשו מכל חטאות האדם [2]השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה אי מההיא הוה אמינא לאו השוה בכל אבל לאו שאינו שוה בכל לא

ודרי

נישואין הראשונים. שנשאה לא שמת מפילין אותה לייבום וכתר ההיא שעתא אזלינן ולי לאו אלמנה מאחר הואי שרינן לה לכ"ג יכמה: **והא תנא חלל שנשא כשרה.** ואסר לה לייבומי לאח כשר: **דוקא אלמנה.** שנתחללה בביאתו ואפקרה לאחיו ההדיוט אבל בתולה חזיא לה להתיבם: **אם איתא להא דרב דימי.** אם הלכה כמותו: **מרלשונה ומשנייה.** דהוה להו דור שלישי ודור שני: **נסיב כי אורחייהו.** שלישי נשא ישראלית ושני מצרית שנייה אסורות ליבמיהן דשלישי ישראל הוא ואסור בשנייה דמצרי ואדומי אחר זכרים ואחר נקבות אסורין עד דור שלישי ושני אסור בישראלית: **אי אפוך ונסוב.** שנשא שלישי שנייה ושני ישראלית: גיורת מותרת לשלישי דישראל הוא ושני דקהל גרים לא אקרי קהל ולא קרינן שלישי יצא בקהל[1] ולא שני דזו לאו קהל הואי ואם נשא האחר גיורת ומת מותרת ליבמה [3] כבעלה: **אסורות לאלו ולאלו אילוניות.** ישראלית אם שני נשא ישראלית והיא אילונית אסורה לו משום דישראלית היא וכשמת אסורה ליבמה משום אשת תלד[2] פרט לאילונית שאינה יולדת[3]: **שייר פצוע דכא.** דהוה מצי למיתני ליה כולהו [4]. פצוע דכא שנשא ישראלית אסורה לבעלה ומותרת ליבמה כשר. והכשר שנשא כשרה ויש לו אח פצוע דכא אסורה ליבמה ומותרת לבעלה. פצוע דכא שנשא ישראלית ויש לו אח פצוע דכא אסורה לבעלה וליבם. גיורת מותרת לזה ולזה: **הוא.** דחלל שנשא כשרה אינטריך ליה וכהנת עמקינן ולאו משום אסורה ליבמה אלא משום מותרת לבעלה וקמשמע לן דלא הוזהרו כשרות וכהנות מלנשא לפסולין לחללין שמותרין בישראל ואע"פ שהכהן הוזהר בחללה כהנות לא הוזהרו בחללים: **מאי כשרה כשרה לכהונה.** דקיימא לן כהן כל זמן שמולא ליטא בת כהן לא יטא בת ישראל דאמר בפסחים פעודת הרשות בת ישראל לכהן בחלו עובדין (דף מט.): **לא יקחו.** למה לי למכתב לא יקחו תרי זימני להזהיר האשה על ידי האיש קס"ד להזהיר כשרות אלא ינשאו לחללים: **אמר רבא כל היכא כו'.** והאי קרא לאו להזהיר כשרות אחי אלא [5] פסולות אלא לינשא לכשרים שכשם שהכהן מוזהר שלא ליקח זונה וחללה כך היא מוזהרת שלא תשאנו: **וכל היכא דהוא לא מוזהר.** כגון חלל בכשרה: **עונשים.** לאו וכרת אבל עשה לא הוי עונש הלכך מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות אבל לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שלא הזמן גרמא נשים חייבות: **לאו.** דכהונה אינו שוה בכל שאין מהגין בישראל הילכך אי לא אשמעי' לא יקחו הוה אזלי' לקולא ומיפטרו נשים: והרי

דעדיפא משני ועוד דמתני' חייבי בפלוגתא דקסבר קידושין תופסין בחייבי לאוין דקתני בחייבי לאוין אסורות לבעליהן ומותרות ליבמיהן

מסורת הש"ס

1) לעיל עח., 2) סוטה נד. ופס דפקמן, 3) [לקמן סה.] קדושין עג. עיי., 4) רש"ל מ"ז, 5) כ"ק טו. תמורה כ: קדושין לה. פסחים מג. נדה מח: סוטה כח:, 6) [דברים כג], 7) [דברים כה], 8) [לעיל כד.], 9) ע' היטב תוס' סוטה ו. ד"ה אמת כהן], 10) [וע"ע תוס' כתובות כט. בסוף ד"ה ועל] הסותרת ותוס' שבועות פד. ד"ה הלן ותוס' שבועות לט. ד"ה ואלו נאמרין ועיי' שם בשבועות מד: ד"ה כל הנשבעין ועי' היטב תוס' שבת עה: ד"ה אמר אחמ]

תורה אור השלם

1. אִשָּׁה זֹנָה וְחֲלֻלָה לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ כִּי קֹדֶשׁ הוּא לֵאלֹהָיו:

ויקרא כא ז

2. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיי וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא:

במדבר ה ו

גליון הש"ס

גמ' כל היכא דהוא שוהה. עי' תוס' דף יד ע"ב תוד"ה כסולה ומגדרים בת"י דף 5 ע"ב ד"ה מזרו לומר:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מרלשונה ומשנייה: (ב) ש"י ד"ה גיורת ויכ' ליכמה כלבעלה: (ג) ד"ה שייר וכי' טלטו כמו כן פלוע דכא: (ד) ד"ה אמר רבא יכי' אלא להזהיר פסולות:

מוסף רש"י

לא הוזהרו כשרות. כהנות, להנשא לפסולין. לפסולי כהונה. גר חלל משוחרר, שהכהנים החזרו על בעולתם וכם לא החזרו עליהם מלינא אותן, אבל לפסולין שהאנשים הפסולים החזרו עליהן מלינא אותן, כגון ממזרים או נתינים, אף הנשים החזרו עליהם, הכשרה הכתוב אשה לאיש לכל עניניה שבתורה (קדושין עג.). השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה. מכאן שהנשים חייבות על כל לא תעשה שבתורה שהרי עונשן מלקות (פסחים מג.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com